

T i Châu Á, Washington và B c Kinh g m nhau

T ng th ng M Barack Obama g p Th t ng Trung Qu c Ôn Gia B o bên l h i ngh Đông Á t i Bali ngày 19/11/2011.
REUTERS/Jason Reed

Nhân chuy n công du Mi n Đi n c a Ngo i tr ng M , nh t báo Pháp Le Figaro vào hôm nay đã chú tr ng đ n không khí căng th ng gi a Hoa K và Trung Qu c sau H i ngh Th ng đ nh ASEAN v a qua, mà t báo cho là : «Washington và B c Kinh trong t th s n sàng ‘rút g m’», t a l n trang qu c t .

T báo chú thích : Hoa K đã th ng m t tr n đánh trong cu c chi n giành nh h ng trong khu v c.

Tác gi bài báo Arnaud de La Grange, nhìn th y là Trung Qu c v n còn v t v a sau khi b tr ng ‘c n s t châu Á’ c a t ng th ng M Obama.

B c Kinh c m th y mình b Washington thách th c và s nh c ngay trong ‘sân nhà’, trong vùng Châu Á - Thái Bình D ng mà m t s ng i mu n bi n thành vùng nh h ng c a Trung Qu c.

Le Figaro li t kê m t s vi c làm c a M b cho là thách th c : T ng th ng M không ch tr nh tr ng tuyên b là M ‘v n l i trong vùng’ mà ông còn ào t tung ra m t lo t hành đ ng c th : Thông báo thành l p m t căn c th y quân l c chi n ở Úc, nêu lên v n đ tranh ch p Bi n Đông trong ch ng trình ngh s H i ngh Đông Á, b t ch p nh ng l i ph n đ i c a Trung Qu c.

Tr c đó, t i H i ngh APEC, Hoa K đã thúc đ y vi c thành l p vùng t do th ng m i xuyên Thái Bình D ng TPP, mà Trung Qu c không đ c m i, và gi đây là chuy n công du Mi n

Điểm của ngoại lệ trong Hillary Clinton, mà Báo Kinh xem như là nhóm chính trị i nh h ng của Trung Quốc.

Sau một thời gian b b t ng , Le Figaro cho là Báo Kinh b t đ u ph n ng.

Đng thái làm t báo ng c nhiên và cho là hi m th y, đ n t b Qu c phòng Trung Quốc vào hôm qua, khi b này ch trích ‘tâm lý chi n tranh l nh’ của M liên quan đ n căn c quân s Úc. M t viên t ng Trung Quốc t cáo ý mu n ‘bao vây Trung Quốc’ của Washington, và đánh giá đó là m t sai l m chi n l c nguy h i.

Le Figaro phân tích là tr c đây Báo Kinh t ng xem s hi n điểm của M ở Afghanistan như là m t đ ng thái vây quanh Trung Quốc, tr n khai quân ở phía Tây đ b xung cho l c l ng M ở phía Đông, t c là ở Hàn Quốc và Nhật B n.

Le Figaro như c i là v a qua thì Hoa K đã thu hút đ c s đ ng tình, ng h c a ph n l n các qu c gia Đông Nam Á, k c Vi t Nam.

Trong cu c chi n giành nh h ng này, Le Figaro cho là các nhà bình lu n ở H ng Kông và c ở Trung Quốc, đ u đánh giá là M đã th ng trên m t tr n ngo i giao m i này, cho dù nh m t giáo s đ i h c Th ng H i đã c nh cáo là « ng i Trung Quốc kiên nh n h n m t chính quy n M .

L n này Trung Quốc thua, nh ng 10 năm sau thì Hoa K s thua ».

Hi n nay, theo gi i chuyên gia, ngoài các tuyên b t c gi n, Trung Quốc s không hành đ ng g p rút, m t m t là đ không t o c m giác là h v a b m t cái tát nghiêm tr ng và m t m t khác là vì Trung Quốc cũng b c vào ‘năm b u c’, v i v i c thay đ i lãnh đ o năm 2012, và nh ng xáo tr n l n trên chính tr ng qu c t không có l i. Có đ i u nh m t giáo s đ i h c Báo Kinh nh n đ nh : Ch t ch H C m Đào « đang chi s c ép ch a t ng th y v chính sách đ i ngo i ».

Le Figaro còn nêu m t s bình lu n khác n a, cho là cu c đ s c m i này có l i cho c hai n c vì nó làm hài lòng đ lu n hai bên, và m t khác giúp hai n c tránh đ c m t cu c chi n tranh th ng m i quá đ , sau cu c b phi u tr ng ph t c a Qu c h i M trên v n đ đ ng yuan.

ở Ph i chẳng Mi n Điểm đã th c s m c a ?

Quốc gia châu Á đ c chú ý nh t hi n nay là Mi n Điểm. Nh ng đ ng thái c i m chính tr v a qua của chính quy n dân s t i qu c gia này đã gây ng c nhiên v đ n đ n k t qu không ai

dám nghĩ đ n tr c đây : Chuy n vi ng thăm c a m t ngo i tr ng M .

Tuy hoan nghênh s thay đ i nhanh chóng trong không đ y m t năm c a chính quy n dân s đ c thành l p sau cu c b u c , nh ng ng i dân Mi n Đ i n cũng nh các nhà quan sát và báo gi i v n th n tr ng.

Libération ph n ánh suy nghĩ chung này trong bài báo t a đ : «Ti n trình tan băng mong manh t i Mi n Đ i n».

Theo t báo, s ki n Ngo i tr ng M Hillary Clinton đ n Naypyidaw vào hôm qua đã ch ng th c cho ti n trình m c a chính tr t ng đ i c a ch đ Mi n Đ i n, nh ng ch a xoá tan đ c các m i hoà nghi.

Tác gi bài báo công nh n : N u nói đây là m t chuy n vi ng thăm l ch s thì không ngoa chút nào. T năm 1955 đ n nay, Washington ch a bao gi g i ng i lãnh đ o ngành ngo i giao c a mình đ n m t qu c gia mà ch đ , ch m i cách đây không lâu, còn xem chính quy n M là ‘Qu Satan’ c a ch đ th c dân m i, đã cùng v i Châu Âu tr ng ph t Mi n Đ i n.

Nh ng v i nh ng đ u hi u m c a ngày càng nhi u c a chính quy n m i, thì hai bên đã xích l i g n nhau.

Libération nh c l i : Hành đ ng m c a c a Mi n Đ i n qu là là ch a t ng th y t sau cu c đ o chinh c a các t ng lãnh năm 1962. T báo li t kê hàng lo t c i t mà không ai dám nghĩ đ n cách đây m t năm thôi : quy n t do l p h i, l p công đoàn, quy n đình công, bi u tình, gi m ki m duy t báo chí..., kêu g i các nhà đ i l p l u vong tr v n c..v.v..

Đ i v i các quan sát viên l c quan, nh m t nhà ngo i giao Pháp, Jean Hourcade, làm vi c t i Yangon t 2000 đ n 2005, thì chính quy n Mi n Đ i n đã hi u là không th nào t n t i mãi mãi mà không bi n chuy n, và h khó mà quay ng c l i phía sau, sau t t c nh ng gì đã thông báo.

Còn m t nhà ngo i giao M thì đánh giá tình hình th n tr ng h n, cho là « quá kh c a lãnh đ o Mi n Đ i n làm cho ng i ta khó tin t ng h hoàn toàn đ i v i t ng lai ». Nh ng nhà ngo i giao này đ ng th i cũng ph i công nh n là tân chính quy n Mi n Đ i n đã làm đ c m t s vi c tích c c.

Libération trích đ n Bertil Lintner, m t nhà báo chuyên trách khu v c. Ông cũng t ra không m y tin t ng, cho là nh ng c i t đã đ c thông báo ch là vi c ‘tô son trát ph n’. Ông lo ng i

là cho dù chính quy n đã cho phép đ i l p, các hi p h i, công đoàn, báo gi i nói lên ti ng nói c a mình, nh ng n u h b đánh giá là đi quá xa thì đàn áp s di n ra ngay.

Còn đ i v i bà Aung San Suu Kyi, n u bà còn không b lãnh đ o Mi n Đi n cô l p, thì h đã s d ng bà đ đ c qu c t công nh n, b i b tr ng ph t và vi n tr tr l i. Chính quy n Mi n Đi n đã giành đ c thành công đ u tiên khi đ c giao phó chi c gh ch t ch ASEAN năm 2014.

Tuy nhiên, thái đ c i m c a lãnh đ o Mi n Đi n hi n nay cũng đ c nhìn qua m t l ng kính khác.

Libération trích m t nhà ngo i giao ng i Pháp khác, nhìn th y tác đ ng c a Mùa Xuân R p mà theo nhân v t này, « đã đóng m t vai trò thúc đ y c i t nhanh chóng », đ gi i thích s thay đ i t i Mi n Đi n.

Theo quan sát viên này, lãnh đ o m i lên n m quy n thu c th h tr h n ch đ cũ, và h mong mu n đ i m i. V l i mong mu n c a h tr ng l p v i mong mu n c a gi i tài phi t đã th a h ng thành qu chính sách t h u hóa nh ng l i ph i chi tr ng ph t kinh t c a qu c t .

Ngoài nh ng lý do trên Libération còn nhìn th y là Mi n Đi n mu n thoát kh i qu đ o c a Trung Qu c, ng i l ng gi ng hùng m nh và tham ăn.

T báo trích báo Trung Qu c, t Hoàn c u th i báo(Global Times), đã cho là B c Kinh không th y tr ng i gì trong vi c Mi n Đi n tìm cách c i thi n quan h v i ph ng Tây khi mà quy n l i c a Trung Qu c không b 'chà đ p'. M i nghi ng đ i v i th c tâm c i t c a chính quy n Mi n Đi n cũng đ c báo Le Figaro nêu b t trong hàng t a : Bà Clinton tr c nghi m vi c m c a c a Mi n Đi n.

M đ u bài vi t, tác gi Florence Compain nh c l i câu nói c a m t nhà đ i l p Mi n Đi n l u vong Thái Lan t ng nói v i nhà báo Le Figaro, là « Th ng l ng v i t ng lãnh Mi n Đi n không khác gì g y đàn tai trâu ».

Nhà báo này cho là ngo i tr ng Clinton đ n Mi n Đi n v i hy v ng khuy n khích thay đ i. Nh ng tr c tiên bà ph i c tr l i câu h i đang ám nh c n c : " thông báo đ i m i ngo n m c c a chính quy n ch là m t chi c áo màu mè, hay là th hi n ý mu n thay đ i sâu s c".

Le Figaro nhắc lại câu chuyện ngoại trưởng Mỹ hôm qua là bà muợn trích nghị m ý đnh c a ch đ Mi n Đin và s thúc gi c vi c th 1.600 tù nhân chính tr cũng nh gi i quy t tranh chấp v i các nhóm dân t c thi u s m t cách hòa bình.

Quan h căng th ng gi a M v i Pakistan

Cũng liên quan đn châu Á, Libération nêu b t tình hình quan h căng th ng gi a M v i Pakistan, m t đ ng minh thân thi t tr c đây, nh ng gi thì i ‘kháng c i M’, tít trang th gi i.

Libération tr i s ki n là đ ph n đ i v oanh kích c a NATO i vùng b t c làm 24 lính Pakistan thi t m ng, th b y v a qua, Pakistan đã quy t đ nh không tham d cu c h p v Afghanistan t ch c ngày 5/12 t i Đ c.

Pakistan đóng m t vai trò then ch t trong cái g i là ‘Trò ch i i n’ chung quanh Afghanistan và là đ i tác không th thi u v ng trong m i gi i pháp th ng i ng. cho nên n u Pakistan không đ n h p i Bonn, nh m xem xét kh năng tr giúp dài h n c a c ng đ ng qu c t cho Afghanistan, thì xem nh là cu c h p không còn ý nghĩa gì n a.

H i ngh t i Đ c chu n b đón 91 phái đoàn, và Hoa K hôm qua v n c thuy t ph c Pakistan b quy t đ nh t y chay h i ngh , nh ng d ng nh là đã hoàn công.

Islamabad v n ch a t b ý đnh c a mình. Ngoại trưởng Hillary Clinton đã l y làm t i c v s c và h a cho m đ i u tra nhanh chóng. Có đ i u là Hoa K không lên t i ng xin l i, m t c ch mà gi i phân tích Pakistan cho là c n thi t đ chính quy n Islamabad quy t đ nh tham gia cu c h p t i Đ c.

Theo Libération, chính quy n Pakistan không ch t y chay cu c h p, mà còn ngăn ch n con đ ng b chuy n hàng t i p t cho l c i ng NATO i Afghanistan, ch ng t r ng ng i đ ng mình này v n còn trong c n th nh n .

Tuy nhiên gi i quan sát cho là Pakistan có th s b ý đnh t y chay c a mình. Trong cu c h p s p t i đây v n đ c n c M t i Afghanistan s đ c đ a ra bàn th o, do đó Pakistan s mu n bi t thêm v ý đnh c a ông Obama. Libération theo dõi báo chí Pakistan đã th y là d ng nh Th t ng Gilani đã hé m m t cánh c a trong cu c đ s c hi n nay : ông đ a ra đ i u ki n tham gia h i ngh là Hoa K cam k t không t i n hành các chi n d ch t n công trên đ t n c

Tác Giả: Mai Văn

Thứ Năm, 01 Tháng 12 Năm 2011 11:21

cä ông.